

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.I.35.311/2012/4.szám

A Kúria a dr. Brolly Tamás ügyvéd (fél címe) által képviselt I.rendű felperes neve I.r., II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II.r. és (III.rendű felperes címe) III.r. felpereseknek a dr. Berky Éva jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó-és Vámhivatal Közép-dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága (fél címe) alperes ellen adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében a Székesfehérvári Törvényszék 2012. január 25-én kelt 8.K.21.168/2011/12. sorszámu jogerős ítélete ellen az alperes részéről 13. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 8.K.21.168/2011/12. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a felperesek keresetét elutasítja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (tízezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi a II-III. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alperesnek fejenként 20.000 (húszezer) - 20.000 (húszezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi az I-III. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak - külön felhívásra - fejenként 7.000 (hétezer) - 7.000 (hétezer) forint kereseti és 50.000 (ötvenezer) - 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperesi jogelőd halála miatt adófizetési kötelezettségét az adóhatóság 28.819 Ft-ban állapította meg, melyet a hagyatékátadó végzésben szereplő arányban osztott meg a felperesek között. A felperesi jogelőd elhalálózásának évében hatályos *személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (továbbiakban Szja tv.)* 44/A. §-a szerinti önkéntes nyugdíj-, illetve egészségpénztári befizetés utáni kedvezményt nem

vette figyelembe, mert a felperesi jogelőd halála folytán nyilatkozatot tenni nem tudott.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró alperes az első fokú határozatot helybenhagyta.

A felperesek keresetükben a jogelődjük javára visszajáró 129.996 Ft terhekre előírt adókötelezettség levonásának figyelembe vételével a különbözetként jelentkező 101.177 Ft visszatérítését kérték. Keresetüket arra alapították, hogy a nyugdíjpénztári tagságból eredő terhek és kedvezmények megilletik őket, mint örökösöket. Ebből következően az adóhatóságnak az adófizetési kötelezettség megállapításakor jogelődjük befizetését javukra kellett volna elszámolni.

A felperesek keretét a Székesfehérvári Törvényszék alaposnak ítélte, és az alperes határozatát az első fokú határozatra is kiterjedően akként változtatta meg, hogy az I-II-III.r. felpereseket összesen 101.177 Ft személyi jövedelemadó visszatérítés illeti meg. Nem értett egyet azzal az állásponttal, hogy a befizető halála miatt a nyilatkozat megtételének hiányában az őt megillető adókedvezmény igénybevétele ne volna lehetőség. Szerinte az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (továbbiakban Art.) 131. § (1) bekezdése, 131. § (3) bekezdése alapján, továbbá az Szja tv. 44/A. § (2) bekezdés c) pontja alapján a felpereseket a pénztári befizetés után a kedvezmény megilleti, mivel az elhunyt személy soron kívüli adó megállapítása során az adóhatóság a rendelkezésre álló iratok, adatok alapján állapítja meg az elhunyt személy adóját, ebbe pedig a kedvezmény figyelembe vétele is beletartozik.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet annak megváltoztatása és a felperesek keresetének elutasítása iránt. Kiemelte, hogy az adókedvezmény érvényesítésének feltétele, hogy az adózó önkéntes kölcsönös pénztári nyilatkozatot tegyen, amiben rendelkezik az önkéntes biztosító pénztári befizetései után őt megillető összeg átutalásáról valamely olyan egyéni számlája javára, amelyre a pénztár igazolása szerint rendelkezési jogosultságot megalapozó befizetés, jóváírás, lekötés, illetve amely terhére a szolgáltatás igénybevétele történt. Miután a jogelőd a 2008. évi bevallás benyújtása előtt elhunyt, ilyen nyilatkozatot tenni nem tudott. Nézete szerint az Art. 131. § alapján lefolytatott soron kívüli adómegállapítás során az adóhatóság által ez a nyilatkozat nem pótolható, a pénztár által kiadott igazolás önmagában nem alapozza meg az adókedvezmény igénybevételeit. Hivatkozott arra is, hogy 2006. január 1-jétől az önkéntes biztosító pénztári befizetések után addig járó adó-visszatérítés jellege megváltozott, ennek értelmében az adókedvezmény nem közvetlenül illette meg már az adózót, hanem arról rendelkezhetett, hogy az őt megillető adókedvezmény összegét

mely önkéntes biztosító pénztári számláján írják jóvá, ezzel megnövelve a pénztári szolgáltatásra fordítható összeget. Ehhez képest az Szja tv. 44/A. § (2) bekezdése speciális szabályokat fogalmaz meg, arra az esetre ha a megjelölt pénztárnak a magánszemély a teljesítéskor már nem tagja. A (2) bekezdés c) pont vonatkozik a pénztártag halál esetén követendő eljárásra, de ebben az esetben is rendelkezésre kell állnia a pénztártag nyilatkozatának. Tévedett az első fokú bíróság akkor is, amikor valamennyi felperes javára megállapította az adókedvezményt annak ellenére, hogy a nyugdíjpénztári befizetések kedvezményezettje az I.r. felperes volt. Ezen túlmenően nem helytálló az az álláspontja sem, hogy adókedvezménynek tekinti a pénztári befizetést, mivel ez a személyi jövedelemadó kötelezettség összegét nem érinti, csupán annak felhasználására vonatkozóan adnak az adózók számára kedvező lehetőséget.

A felperesi ellenkérelem a felülvizsgálati kérelem elutasítását indítványozta.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

A perbeli esetben a Kúriának abban kellett állást foglalni, hogy az Szja tv. 44/A. § (1) bekezdése szerinti nyilatkozat hiányában az önkéntes önszegélyező pénztárba adott évben befizetett összeg a felperesi jogutódok javára elszámolható-e. Ennek megválaszolásához meg kellett határozni a befizetett összeg jellegét.

Kiemeli a Kúria, hogy az Szja tv. nem az adókedvezmények között sorolja fel ezt az intézményt, hanem „rendelkezés az adóról” címszó alatt. Ezzel a befizetéssel nem az összevont adó alapjának adója csökkenthető, hanem az összevont adó alapja adójának az adókedvezmények levonása után fennmaradó részből a 44/A. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott rész átutalása illeti meg az adózót a (2) bekezdésben meghatározott feltételek fennállása esetén. Így az adóhatóság az átutalást csak akkor teljesíti, ha nincs az adózónak nyilvántartott adótartozása, illetve az adóbevallása vagy adóhatósági adómegállapítás alapján fizetendő adóját az adózó megfizette. Ehhez társul a kifizetés teljesítésekor további feltételként a pénztári tagság változatlan fennállása vagy annak a nyugdíjszolgáltatás miatti megszűnése.

A kifizetéshez még további, az Szja tv. 44/A. § (2) bekezdés a)-c) pontjában írt szempontok teljesülését is vizsgálni kell, melynek az alperes eleget tett. Ugyanis nem adókedvezmény igénybevételeéről van szó, hanem az adóról való rendelkezésről, vagyis az önkéntes kölcsönös egészségpénztárba és önszegélyező pénztárba befizetett összeg meghatározott százalékat az állam visszafizeti az adózó javára akként, hogy a pénztári befizetését növeli.

Az első fokú bíróság tehát helytelenül foglalt állást az említett

befizetés jellegét illetően, az egyrészről adókedvezménynek nem tekinthető, másrészt nem álltak fenn az Szja tv. 44/A. § (2) bekezdés a)-c) pontjában írt feltételek. A kifizetés teljesítésekor a jogelődnek a pénztári tagsága halála miatt megszűnt, továbbá hiányzott az a rendelkező nyilatkozata, amellyel a visszatérítésre jogosultságot szerzett volna. Ezen rendelkezés pedig a Kúria álláspontja szerint személyhez kötött, azt a jogutódok nyilatkozata nem pótolhatja és az alperes sem köteles hivatalból az adókötelezettség megállapításakor figyelembe venni.

A fentiek szerinti jogerős bírósági ítélet tehát téves, az adó megállapításakor ezt a befizetést az alperesnek figyelembe vennie nem kellett. Ezt a hibás álláspontot tükrözi az első fokú bíróság ítéletében levezetett számítása is, mert egyértelműen adókedvezményként kezeli a befizetett összeget, pedig azt az összevont adó alapjának adójából történő visszatérítésnek kell tekinteni. Fontos és lényeges, hogy a visszatérítésre a jogelőd sem tarthatott volna igényt, ha az adóbefizetési kötelezettségét nem teljesíti, a két összeget ugyanis összevonni, egymásba számítani a törvényi előírások alapján nem lehet. Az adó megfizetésére tehát a felperesek ezen visszatérítéstől függetlenül is kötelesek, azzal a fizetendő adó összegét csökkenteni nem lehetett. Abban is tévedett az első fokú bíróság, hogy valamennyi felperes tekintetében megállapította a kedvezményre jogosultságot, holott az Szja tv. 44/A. § (2) bekezdés c) pontja alapján az a kedvezményezettként megjelölt személy részére kerülhetett volna csak kifizetésre, jelen esetben az I.r. felperesnek.

A Kúria a fentiekkel ellentétes első fokú bírósági ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, és a felperesek keresetét elutasította.

A pervesztesség következménye a Pp. 270. § (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a perköltség fejenkénti fizetése, melynek mértékét a Kúria az öröklés arányára is figyelemmel állapította meg a felek terhére.

Az illetékfeljegyzési jog folytán előlegezett illeték viselésére is a felperesek - fejenként - kötelesek az Itv. 50. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2013. április 18.

Dr. Hajnal Péter sk. tanácselnök, Dr. Heinemann Csilla sk. előadó bíró, Huszárné dr. Oláh Éva sk. bíró